

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/178/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113244139
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1113244139.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a členov senátu JUDr. Anny Kašajovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci žalobcov: 1/ T. X., B.. XX.XX.XXXX, X. J. XXX/XX, X., 2/ N.. U. W., B.. XX.XX.XXXX, X. L. XXX/XXX, P., 3/ G.. T. X., B.. XX.XX.XXXX, X. U. XXXX/X, X., všetci právne zastúpení JUDr. Janou Kompišovou, advokátkou, Jakubovo nám.č. 9, Bratislava proti žalovaným: 1/ T.. T. X., B.. XX.XX.XXXX, X. R. XX, X., právne zastúpený: JUDr. Peter Dobrovodský & spol. s r.o., so sídlom Česká 7, 831 03 Bratislava, 2/ N.. Y. T., B.. XX.XX.XXXX, X. I. X, X. a 3/ H. P., B.. XX.XX.XXXX, X. L. U. XX, X., žalovaný 2/ a 3/ právne zastúpení JUDr. Tomášom Kozovským, advokátom, Björnsonova 8, Bratislava, o zaplatenie 1 666, 56 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 7. decembra 2017 č.k. 25 C 2/2014 - 246 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

Žalovaným 1/, 2/, 3/ priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcov zamietol a žalovaným 1/,2/,3/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcom v celom rozsahu.

2. Vychádzal po skutkovej stránke z obsahu žaloby odôvodnenej právnym predchodcom žalobcov tým, že dňa XX.XX.XXXX zomrela pani T. O., ktorá zanechala závet, ktorým dedičkou nehnuteľného majetku ustanovila svoju mladšiu sestru X. X.. Okresný súd Bratislava III určil neplatnosť predmetného závetu svojim rozsudkom sp.zn. 8C/11/2003 z 28.11.2012. Právny predchodca žalobcov sa teda stal spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX vedeného pre katastrálne územie U. T. ako dom s.č. XXXXXX postavený na parc.č. XXXX a parcela č. XXXX (ďalej len „nehnuteľnosti“) v dôsledku dedenia na základe Osvedčenia o dedičstve vydaného notárom Y.. T. W. sp. zn. D 162/2001, Dnot 48/2003 z 08.10.2013. Tvrdil, že dva roky pred podaním žaloby spätne nehnuteľnosti neužíval a nemal k nim prístup, nehnuteľnosti v celosti užívali a užívajú žalovaní a to bez jeho súhlasu a v rozpore s jeho vôľou. Uviedol, že nemal reálnu možnosť vykonávať svoje vlastnícke práva k nehnuteľnostiam, k užívaniu nehnuteľností žalovaným súhlas nedal, k uzatvoreniu nájomnej zmluvy neprišlo, preto žalovaní užívajú nehnuteľnosti v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu bez právneho dôvodu. Mal za to, že počas posledných dvoch rokov pred podaním žaloby získavali žalovaní na jeho úkor majetkový prospech bez právneho dôvodu. Pri vyčíslení bezdôvodného obohatenia vychádzal z priemeru cien nájmu obdobných nehnuteľností v danej lokalite vo výške 2500,- eur/mesačne, teda mu vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 69,44 eur mesačne (vypočítané ako 4/144 z 2500,- eur/mesačne). Konštatoval, že žalovaní vlastnili nehnuteľnosti v rozsahu 13/14-in k celku, tieto užívali v celom rozsahu na jeho úkor a tým, že on nehnuteľnosti neužíval, bezdôvodné obohatenie za posledné

dva roky spätne predstavuje 1666,56 eur. Zároveň si uplatnil úrok z omeškania vo výške 5,11% ročne, čo zodpovedá 0,014% denne.

3. Po právnej stránke súd prvej inštancie posúdil vec podľa ust. § 123, § 136 ods.1, §137 ods. 1, § 139 ods.2, §451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí konštatoval, že právny predchodca žalobcov si uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 06.12.2011 do 05.12.2013, v ktorom období bol spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností v podiele vo veľkosti 4/144-in k celku. Svoj nárok založil na tvrdení, že žalovaní užívali nehnuteľnosti v rozsahu väčšom ako im spoluvlastnícky patrili. Podľa názoru súdu prvej inštancie bolo pre posúdenie nároku žalobcov relevantné zistenie, či v uvedenom období žalovaní vylúčili právneho predchodcu žalobcov z užívania nehnuteľností tým, že by mu v užívaní bránili. Uviedol, že vykonaným dokazovaním nezistil ani nadužívanie nehnuteľností žalovanými ani skutočnosť, že by títo vylúčili z užívania nehnuteľností právneho predchodcu žalobcov. Čo sa týka faktického užívania nehnuteľnosti, mal za to, že žalobcovia neposkytli žiadne tvrdenia týkajúce sa faktického užívania rodinného domu žalovanými a neuniesli svoju povinnosť tvrdenia. Konštatoval, že rodinný dom bol v takom technickom stave, ktorý neumožňoval bývanie v ňom, pričom vychádzal zo znaleckého posudku N.. U. vyhotoveného v roku 2010 v rámci dedičského konania po poručiteľke X. X., ktorý obsahoval popis stavebnotechnického stavu rodinného domu, ako aj výpovede svedka N.. H.. U., ktorý obhliadol dom pred jeho kúpou v roku 2013 a konštatoval, že dom nebol užívaný ani na iný účel, keďže pri jeho obhliadke pred kúpou videl v dome buď prázdne miestnosti alebo miestnosti, v ktorých sa nachádzali niektoré kusy starého nábytku. Súd prvej inštancie konštatoval, že vylúčenie z užívania veci predpokladá poskytnutie takých tvrdení, z ktorých by súd mohol dovodiť, že k takémuto vylúčeniu prišlo a preukázanie týchto tvrdení. Mal za to, že žalobcovia, resp. ich právny predchodca poskytli súdu len všeobecné tvrdenie, že prišlo k ich vylúčeniu z užívania, neuviedli však žiadne skutkové okolnosti, ktoré by tento záver odôvodňovali, neuviedli, či sa domáhali sprístupnenia rodinného domu, kedy sa tak stalo, od koho takéto sprístupnenie rodinného domu alebo vydanie kľúčov od vchodu od domu žiadali, teda nekonkretizovali ako im mali žalovaní brániť v užívaní nehnuteľností. Mal za to, že vzhľadom k absencii skutkových tvrdení nemohol vyvodiť iný záver len ten, že si žalobcovia nespĺnili ani svoju povinnosť tvrdenia a už vôbec neuniesli dôkazné bremeno ohľadom nimi uplatneného nároku. Konštatoval, že pokiaľ ide o skutočnosť, že žalovaný 1/ disponoval kľúčmi od rodinného domu, uvedené neznamena automaticky vylúčenie právneho predchodcu žalobcu z užívania veci. Vychádzal z toho, že do roku 2010 užívala rodinný dom p. X. X., matka žalovaného 1/ a od toho času disponoval kľúčmi od rodinného domu on. Poukázal na to, že v konaní nebolo tvrdené, že by žalovaný 1/ vymieňal po smrti svojej matky zámky od vchodu do rodinného domu a ako spoluvlastník nehnuteľnosti bol oprávnený mať do nej prístup. Uviedol, že žiaden spoluvlastník nehnuteľnosti nie je povinný aktívne komunikovať s ostatnými spoluvlastníkmi a ponúkať im užívanie nehnuteľnosti, sprístupnenie nehnuteľnosti, žiadať ich, aby si prevzali kľúče od nehnuteľnosti, prípadne realizovať iné úkony, aby spoluvlastníci nehnuteľnosti užívali. Mal za to, že ak mal právny predchodca žalobcov záujem o užívanie nehnuteľností, mal žiadať o jej sprístupnenie, prípadne inak aktívne pristupovať k svojmu oprávneniu užívať nehnuteľnosti a nie pasívne vyčkávať a potom si súdnou cestou uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči niektorým zo spoluvlastníkov nehnuteľností. Podľa názoru súdu prvej inštancie skutočnosť, že právny predchodca žalobcov svoju nehnuteľnosť neužíval, nie je dostatočným ani relevantným tvrdením vo vzťahu ku vzniku jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Mal za to, že ani vedenie dedičského konania o určenie neplatnosti závetu, ani prípadné subjektívne presvedčenie žalovaných (ktoré súd prvej inštancie nepovažoval v konaní za preukázané), žiadnym spôsobom nepreukazuje, že žalovaní užívali nehnuteľnosť v celosti alebo právneho predchodcu žalobcov z užívania vylúčili, a teda že mu vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

5. Súd prvej inštancie nepovažoval za preukázanú ani výšku uplatneného bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že výšku bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v užívaní nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, je možné určiť peňažnou čiastkou, ktorá zodpovedá čiastkam vynakladaným obvykle v danom mieste a čase za užívanie obdobných nehnuteľností, spravidla formou nájmu. Uviedol, že žalobcovia na preukázanie výšky bezdôvodného obohatenia predložili inzerciu ponúk nájmu rodinných domov z internetového portálu www.nehnuteľnosti.sk (č.l. 84 a nasl.) a pri všetkých inzerovaných nájmoch išlo o ponuky aktualizované v roku 2014 (od marca až po október), čím z hľadiska kritéria času, neboli predložené ponuky nájmu relevantnými vo vzťahu ku zisteniu obvyklého nájomného na trhu nájmu. Okrem toho podľa názoru súdu prvej inštancie aj keď boli ponuky nájmu situované do lokality Bratislava

I - U. T., v ktorej sa nachádzal aj dotknutý rodinný dom v spoluvlastníctve sporových strán, ale inzerované boli buď nájmy novostavieb rodinných domov alebo nájmy zrekonštruovaných rodinných domov, predstavujúce ponuky bývania s vyšším štandardom a s minimálne dvojnásobnou výmerou úžitkovej obytnej plochy v porovnaní s výmerou podlahovej plochy rodinného domu v spoluvlastníctve strán sporu. Konštatoval, že v prípade rodinného domu v spoluvlastníctve strán sporu absentovala úplne garáž a záhrada, ktoré tvorili pravidelnú súčasť žalobcami predloženej inzercie ponuky nájmov. Mal za to, že žalobcovia pri uplatňovanej výške bezdôvodného obohatenia vychádzali z takých ponúk nájmu, ktoré boli svojimi podmienkami nájmu neporovnateľné s podmienkami, ktoré by mohli byť ponúkané v prípade rodinného domu v spoluvlastníctve strán sporu a dospel k záveru, že žalobcami uplatnený nárok je nedôvodný.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a priznanie nároku na náhradu trov konania žalovaných odôvodnil ich plným úspechom v konaní.

7. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia v zákonom stanovenej lehote odvolanie s poukázaním na fakt, že podľa § 365 ods. 1 CSP je možné podať odvolanie proti rozsudku vo veci samej len v taxatívne vypočítaných prípadoch, pričom preukazujú situáciu predvídanú § 365 ods. 1 písm. a), b), d) CSP, § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP a žiadali napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne i právne nesprávny podľa § 389 ods. 1 písm. a), b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1, 2 CSP vec vrátiť so svojim záväzným právnym názorom súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; resp. ak odvolací súd dospeje k záveru, že nie sú dané podmienky na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, aby predmetný rozsudok podľa § 388 CSP zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovel v zmysle predloženého petitu a uložiť žalovaným v zmysle § 396 ods. 1, 2 CSP zaplatiť im trovy prvoinštančného i odvolacieho konania. Vytkli súdu prvej inštancie, že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nesúhlasili s tvrdením súdu prvej inštancie v bode 32 rozsudku, že žalovaní T. T. X. a spol. nevedli voči žalobcom na OS Ba III súdny spor a že žalobcovia/resp. ich právny predchodca sa vedením sporu nedomáhali užívania predmetnej nehnuteľnosti. Konštatovali, že ak sa strana domáha určenia, že je vlastníkom (spoluvlastníkom) veci, tak sa istotne domáha aj všetkých čiastkových práv vlastníka. Nestotožnili sa s tvrdením prvoinštančného súdu v bode 33 rozsudku, že žalovaní „ani formálnoprávne“ nemohli znemožniť ich právnomu predchodcovi (teda p. G. Y. X.), aby disponoval predmetnou nehnuteľnosťou v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu. Konštatovali, že aby p. G. Y. X., resp. jeho dedičia mohli uplatniť svoje vlastnícke práva k predmetnej nehnuteľnosti, musel byť vedený súdny spor č. 8 C 11/2003 na OS Ba III. Mali za to, že tvrdenie súdu (bod 33 rozsudku), že žalovaní „navonok neprejavili presvedčenie, že im patrí aj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti, ktorý napokon zdedil ich právny predchodca“, sa tak prieči obsahu súdneho sporu č. 8 C 11/2003, vedeného dlhé roky na OS Ba III. Uviedli, že tvrdenie súdu (bod 35 rozsudku) popiera celý obsah a zmysel spomenutého súdneho sporu na OS Ba III pod č.k. 8C 11/2003. Nesúhlasili s názorom súdu prvej inštancie (bod 36 rozsudku), že vedenie súdneho sporu o určenie vlastníctva nehnuteľnosti nie je dostatočné v porovnaní s možným pokusom o súdne vedenie sporu sprístupniť nehnuteľnosť v čase neurčených vlastníckych vzťahov. Nestotožnili sa ani s ďalšími názormi prvoinštančného súdu uvedenými v bode 36, a to v tom, že žalovaní nemali povinnosť komunikovať so žalobcom ohľadom užívania nehnuteľnosti a že teda kľudne mohli nehnuteľnosť užívať. Za stavu, keď žalovaní (bez verifikovateľného právneho titulu) tvrdili a boli presvedčení, že len oni sú vlastníkami inkriminovanej nehnuteľnosti, nemohol žalobca svojvoľne vstúpiť do nehnuteľnosti a vystaviť sa tak napr. riziku trestného stíhania v súvislosti s porušovaním domovej slobody. Konštatovali, že nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav a o mylnú aplikáciu predpisov (najmä noriem hmotného práva) ide, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť. Podľa ich názoru súd prvej inštancie vlastne anuloval zmysel § 123 a nasl. Občianskeho zákonníka. Mali za to, že prvoinštančný súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vôbec nevysporiadal s tým, prečo sa odklonil od mnohých judikovaných káuz, ani na akom právnom základe vec inak posúdil. Poukázali hlavne na rozsudok NS SR 3 Cdo 252/2007, ktorý je podľa ich názoru právne významný v daných súvislostiach (k podstate k nároku žalobcov). Podľa názoru žalobcov je rozsudok súdu prvej inštancie poznačený vadou arbitrálnosti a vadou nerešpektovania stabilnej judikatúry.

8. Žalovaní vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov toto odvolanie považovali za neopodstatnené a v plnom rozsahu sa stotožňovali s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktoré považovali za vecne a právne správne, podložené relevantnými dôkazmi získanými na základe súdom vykonaného rozsiahleho

dokazovania, za riadne odôvodnené, a za zákonné. Konštatovali, že odvolanie obsahuje odkazy na rozhodnutia súdov, ktoré vôbec nesúvisia s predmetným konaním. Poukázali na to, že pre posúdenie nároku žalobcov uplatnených v posudzovanej veci voči žalovaným bolo dôležité zistenie, či žalovaní v období od 06.12.2011 do 05.12.2013 užívali predmetné nehnuteľnosti v rozsahu prevyšujúcom ich spoluvlastnícke podiely alebo zistenie, či žalovaní vylúčili právneho predchodcu žalobcov z užívania nehnuteľností tým, že by mu v ich užívaní bránili. Jednalo sa o nehnuteľnosti - rodinný dom so súp. č. XXXXXX postavený na parcele registra „C“ č. XXXX, obe parcely sú zastavané plochy a nádvoría o výmere 119 m², ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. XXXX pre k.ú. Bratislava - U. T. (ďalej aj len „rodinný dom“), ktorého právny predchodca žalobcov bol vlastníkom v podiele 4/144 vzhľadom k celku, v prepočte na m² išlo o približne o cca 3,3 m² pozemku pod rodinným domom a približne o cca 6,5 m² obytnej časti rodinného domu pripadajúcich na žalobcu vzhľadom k celku. Konštatovali, že žalobcovia prvoinštančnému súdu neposkytli žiadne dôkazy týkajúce sa faktického užívania rodinného domu žalovanými. Zdôraznili, že rodinný dom bol v tak zlom technickom stave, že bývanie v ňom nebolo možné a preto je vylúčené a nereálne, aby žalobcovia mohli mať takéto dôkazy k dispozícii. Poukázali na dokazovanie ohľadne zlého technického stavu domu - znalecký posudok N.. U. z roku 2010, ktorý obsahuje stavebnotechnický popis stavu rodinného domu a výpoveď svedka N.. H.. U., ktorý rodinný dom obhliadol pred jeho kúpou realizovanou v roku 2013. Mali za to, že žalobcovia neposkytli súdu prvej inštancie žiadne dôkazy ani vo vzťahu k ich tvrdeniu, že žalovaní vylúčili právneho predchodcu žalobcu z užívania rodinného domu tým, že mu znemožnili tento rodinný dom užívať. Konštatovali, že sa na úkor právneho predchodcu žalobcov neobohatili, práve naopak, ich majetok sa v súvislosti s jeho konaním ešte zmenšil. Poukázali na stav predmetnej nehnuteľnosti, ktorú nemohli objektívne využívať z dôvodu jej neobývateľnosti a vzhľadom k tomu nemohol z nej mať nikto akýkoľvek ekonomický prospech. Konštatovali, že vykonávali len úkony smerujúce k nevyhnutnej údržbe rodinného domu, aby sa viac ako 100 ročná nehnuteľnosť v zlom technickom stave ešte viac zásadne nepoškodila, resp. aby úplne nespadla. Uvedli, že právny predchodca žalobcov sa žiadnym spôsobom o rodinný dom nezaujímal, ani sa žiadnym spôsobom nedožadoval vstupu do tohto rodinného domu, resp. jej užívania na rekreáciu a oddych ako v konaní účelovo tvrdil, a teda žalovaní mu v tom logicky ani nemohli brániť. Poukázali na to, že právny predchodca žalobcov sa ako podielový spoluvlastník rodinného domu žiadnym spôsobom nepodieľal na povinnostiach s vlastníctvom nehnuteľnosti spojených - nevyhnutných nákladoch, ktoré ako spoluvlastník v súvislosti s predmetnou nehnuteľnosťou znášať mal ale neznášal, a ktoré povinnosti za neho plnili žalovaní 1/ a 2/. Uvedli, že k rodinnému domu neprislúcha žiadny príľahlý pozemok, resp. záhradka, preto nie je zrejmé, ako chcel právny predchodca žalobcov užívať rodinný dom na rekreáciu a oddych. Uvedli, že právny predchodca žalobcov požiadal o užívanie rodinného domu len jedinýkrát, listom zo dňa 15.11.2013 a aj to účelovo, resp. pre potreby tohto konania, pretože predmetný list právny predchodca žalobcov zaslal žalovanému 1/ až potom, čo svoj podiel na rodinnom dome predal (žalobca dňa 11.11.2013 podpísal Zmluvu o predaji svojho podielu na nehnuteľnosti tretej osobe, pričom predmetnú žiadosť o užívanie nehnuteľnosti, resp. list vyhotovil dňa 15.11.2013, t.j. 3 dni po podpise predmetnej zmluvy). Konštatovali, že právny predchodca žalobcov vlastnil na nehnuteľnosti podiel vo výške 4/144 vzhľadom k celku, teda o polovicu menej ako žalovaný 2/, preto žalobcom uplatňovaný nárok je vo výraznom nepomere voči podielom ostatných spoluvlastníkov, osobitne voči podielom samotných žalovaných, pričom žalobcovia žiadajú nepomerne viac z dôvodu vydania bezdôvodného obohatenia ako právnomu predchodcovi žalobcov pripadlo z predajnej ceny nehnuteľnosti, keď bola predaná. Mali za to, že bezdôvodné obohatenie žalovaných na úkor žalobcov nebolo v konaní pred súdom prvej inštancie preukázané a potvrdené, napadnutý rozsudok vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a právne posúdenie súdu prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí korešponduje so skutkovými zisteniami tak, ako vyšli v konaní pred súdom prvej inštancie najavo, bez akéhokoľvek omylu súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

9. Žalobcovia v duplike k replike žalovaných zotrvali na svojich argumentoch uvedených v odvolaní, ktoré sú dostatočne precízne formulované v rovine vecnej aj právnej.

10. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu a v medziach odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

11. Podľa § 470 ods. 1 C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 prvá veta C.s.p.).

13. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

15. K odvolacím námietkam žalobcov o nesprávnych skutkových zisteniach prvoinštančného súdu odvolací súd uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov), by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Podľa ust. § 191 ods. 1 C.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli strany sporu. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť, uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov a len vo výnimočných prípadoch zákon súdu ukladá určité obmedzenia pri hodnotení dôkazov. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ust. § 220 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého má súd uviesť, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdi, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V posudzovanej veci súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správne právne predpisy a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Z odôvodnenia rozhodnutia presne, zrozumiteľne a určite vyplývajú v logickej nadväznosti s hodnotiacou väzbou k jednotlivým dôkazom skutkové zistenia, ktoré v súhrne vytvárajú skutkový nálezh súdu. Okolnosti namietané žalobcami v odvolaní vo vzťahu k spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvoinštančného súdu.

V súvislosti s námietkou žalobcov, že napadnuté rozhodnutie spočíva v neprávnom právnom posúdení veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery, avšak v prejednávanej veci, s odvolaním sa na obsah už uvedeného odôvodnenia, odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie za správne.

16. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa ich právny predchodca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mali žalovaní získať tým, že výlučne užívali rodinný dom, ktorého bol spoluvlastníkom v období od 06.12.2011 do 05.12.2013.

17. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

18. Podľa § 136 ods. 1 Občianskeho zákonníka vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov.

19. Podľa § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

20. Podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka o hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov. Pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd.

21. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka k to sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

22. Bezdôvodné obohatenie je v Občianskom zákonníku konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka) tomu, na úkor koho sa získal (§ 456 Občianskeho zákonníka). Musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením; ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada (§ 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka). I keď k bezdôvodnému obohateniu v zmysle §451 ods. 1 Občianskeho zákonníka dochádza predovšetkým tak, že sa doterajší majetok obohateného rozmnoží o nové majetkové hodnoty; môže k nemu dôjsť aj tak, že sa jeho doterajší majetok nezmenšil, hoci by k tomu inak došlo, keby bol obohatený plnil svoje povinnosti (porovnaj R 25/1986).

23. V ustanovení § 139 ods. 2 OZ je upravené rozhodovanie podielových spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou. Pojem hospodárenia so spoločnou vecou v sebe zahŕňa najmä údržbu, opravu, úpravu veci, nakladanie s ňou a zahŕňa aj užívanie veci. Pokiaľ by pri rozhodovaní v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka bola dosiahnutá väčšina, musia sa síce prehlasovaní spoluvlastníci podriaďiť rozhodnutiu väčšiny (R 54/1997), avšak ani v takom prípade - po prijatí väčšinového rozhodnutia neprestávajú byť nositeľmi zo zákona vyplývajúcich práv a povinností podielových spoluvlastníkov. Mieru akou sa všetci (teda aj prehlasovaní) spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci, vyjadruje aj po prijatí rozhodnutia väčšiny podiel toho - ktorého spoluvlastníka (Rozsudok NS SR 3Cdo 252/2007).

24. Spoluvlastníkovi prislúchajú práva a povinnosti k spoločnej veci podľa pomeru jeho podielu k podielom ostatných spoluvlastníkov. Vec, ktorá je predmetom spoluvlastníctva, sa počas trvania spoluvlastníctva medzi spoluvlastníkmi reálne (fakticky) nerozdeľuje, ale nerozdelená zostáva spoločnou pre všetkých spoluvlastníkov.

25. Mierou účasti každého spoluvlastníka na právach a povinnostiach k spoločnej veci (tzv. obsahová stránka tohto právneho vzťahu) je spoluvlastnícky podiel, ktorý vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci, a je číselným vyjadrením právneho postavenia každého spoluvlastníka vo vzťahu k ostatným spoluvlastníkom. Možno teda povedať, že vyjadruje, do akej miery je spoluvlastník zúčastnený na hospodárení so spoločnou vecou, v akom pomere sa podieľa na úžitkoch veci a nesie bremená s vecou spojené, aký diel na neho pripadne z veci samej alebo z výťažku jej predaja pri zrušení spoluvlastníctva a pod. Je vecou spoluvlastníkov, aby sa o tom, ako budú spoločnú vec užívať, sami dohodli. Predpokladá to aj ustanovenie § 139 OZ, ktoré umožňuje, aby sa spoluvlastníci v prípade nezhody o svojich právach a povinnostiach obrátili na súd. Ak si teda spoluvlastníci nebudú vedieť sami upraviť užívanie spoločnej veci, rozhodne o spôsobe spoločného užívania súd na základe citovaného ustanovenia. Pri úprave spoločného užívania prichádza do úvahy rozdelenie užívania veci tak, že jednotliví spoluvlastníci budú užívať určité im vydelené časti spoločnej veci, alebo jeden zo spoluvlastníkov bude užívať celú vec a ostatní dostanú náhradu (spravidla peňažnú), alebo všetci spoluvlastníci budú vec užívať striedavo v určitých časových obdobiach.

26. Nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu vyplýva z ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Jeho nevyhnutným predpokladom je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom (ostatnými spoluvlastníkmi) nad rozsah jeho (ich) spoluvlastníckeho podielu. Neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Len v

takomto prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Nie je pritom rozhodujúce, či tento stav vyplýva z dohody spoluvlastníkov (okrem toho, ak by jej súčasťou bola aj dohoda o bezplatnom užívaní celej veci alebo jej časti), alebo z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka alebo či ide o faktický stav. Je zrejmé, že ak by spoločná vec vôbec nebola spoluvlastníkmi užívaná, žiaden nárok na náhradu za jej neužívanie by medzi nimi nevznikol. Rovnako takýto nárok nevzniká ani v prípade, ak spoluvlastník užíva len časť veci v rozsahu neprevyšujúcom jeho spoluvlastnícky podiel, pretože v takomto prípade nič nebráni druhému spoluvlastníkovi, aby sa tiež podieľal na svojom užívacom oprávnení v rozsahu svojho podielu a to užívaním zostávajúcej časti veci. Dôvod, pre ktorý tento spoluvlastník prípadne spoločnú vec neužíva, nie je právne významný a rovnako tak nie je významné ani prípadné užívanie časti veci treťou osobou. Pri posudzovaní rozsahu užívania spoločnej veci však nemusí byť rozhodujúca len veľkosť užívanej časti veci (výmera časti pozemku), ale rozhodujúca môže byť úžitková (hospodárska) hodnota užívanej časti veci, ak je táto hodnota, vzhľadom na konkrétne okolnosti, u jednotlivých častí veci, rozdielna - uznesenie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 27.10.2010, sp. zn. 6 Cdo 184/2010.

27. Uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR je potrebné aplikovať i v posudzovanej veci a je v súlade aj so závermi súdu prvej inštancie. K bezdôvodnému obohateniu totiž môže dôjsť jedine v prípade, ak sa podielový spoluvlastník reálne obohatí tým, že užíva i podiel druhého spoluvlastníka, ktorý sa na užívaní spoločnej veci nepodieľa. Je však dôležité to, aby povinný spoluvlastník skutočne podiel druhého spoluvlastníka užíval a tiež to, prečo k tomu došlo, či len preto, že tento spoluvlastník o užívanie nemá záujem alebo preto, že je z užívania úplne vylúčený, že sa mu užívanie spoločnej veci znemožňuje a jeho podiel užíva druhý spoluvlastník, ktorý má z takéhoto užívania prospech. Musí ísť o prisvojovanie si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Ak spoluvlastník podiel druhého spoluvlastníka neužíva, jeho bezdôvodného obohatenie nevzniklo.

28. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, teda rodinného domu na R. D..Č.. XX P. X. a pozemku, na ktorom bol predmetný rodinný dom postavený, boli titulom dedenia po T. O. zomrelej dňa XX.XX.XXXX, právny predchodca žalobcov G.. Y. X. a to v podiele vo veľkosti 4/144-in k celku a žalovaný 1/ v podiele vo veľkosti 6/144-in k celku (T.. T. X.) a každý zo žalovaných 2/ a 3/ v podiele vo veľkosti k celku 3/144 (H. P. H. N.. Y. T.).

29. Pri posudzovaní uplatneného nároku správne sud prvej inštancie vychádzal zo zistení, či žalovaní v spornom období užívali nehnuteľnosti v rozsahu prevyšujúcom ich spoluvlastnícke podiely alebo, či vylúčili právneho predchodcu žalobcov z užívania nehnuteľností tým, že by mu v užívaní bránili. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanej veci vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by žalovaní bránili právnemu predchodcovi žalobcov v užívaní nehnuteľností resp. že by prejavil vôľu nehnuteľnosť užívať. Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie, že ak mal právny predchodca žalobcov záujem o užívanie nehnuteľností, mal žiadať o jej sprístupnenie, prípadne inak aktívne pristupovať k svojmu oprávneniu užívať nehnuteľnosti. Nie je možné prisvedčiť argumentácii žalobcov, že vedenie súdneho sporu o určenie neplatnosti závetu (sp. zn 8 C 22/2003) preukazuje, že žalovaní znemožnili p. G.. Y.. X. predmetnú nehnuteľnosť užívať resp. ho vylúčili z užívania predmetnej nehnuteľnosti.

30. Žalobcovia z hľadiska nimi uplatneného nároku považujú za právne významný rozsudok NS SR 3 Cdo 252/2007, ktorý však na danú vec nie je možné aplikovať nakoľko skutkový stav v porovnávaných veciach je rozdielny. V konaní sp. zn 3 Cdo 252/2007, na ktoré poukazujú žalobcovia bolo jednoznačne preukázané, že nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobcov 1/ a 2/ (v podieloch po 1) a žalovanej (v podiele 1) užíva od smrti právnej predchodkyne žalobcov 1/ a 2/ (pôvodnej spoluvlastnícky nehnuteľností v podiele 1) bezodplatne len žalovaná. Jej bezodplatné užívanie spoločnej veci (nad rámec, ktorý zodpovedá jej patriacemu spoluvlastníckemu podielu) vykazuje znaky bezdôvodného obohacovania sa. V uvedenom konaní nebolo sporné, či žalovaná užíva nehnuteľnosti resp., že užíva celú nehnuteľnosť nad rámec zodpovedajúci jej spoluvlastníckemu podielu, neposkytuje žalobcom 1/ a 2/ žiadnu náhradu a získava na ich úkor bezdôvodné obohatenie. Sporná tu bola výška bezdôvodného obohatenia.

Naopak v posudzovanej veci bolo preukázané, že žalovaní rodinný dom neužívali, neobývali a ani neprenajímali a vzhľadom k technickému stavu nehnuteľnosti nebol rodinný dom užívateľsky schopný. Tým, že na rozdiel od konania sp. zn. 3 Cdo 252/2007 nebola v posudzovanej veci nehnuteľnosť

spoluvlastníkmi užívaná, nemohol vzniknúť žalobcom ani nárok na náhradu za jej neužívanie. Okrem citovaného rozsudku poukazujú žalobcovia na množstvo ďalších rozhodnutí, ktoré s posudzovanou vecou nesúvisia.

31. V preskúmvanej veci nebolo zistené, že by žalovaní nehnuteľnosť užívali, resp. užívali nehnuteľnosť nad rámec ich spoluvlastníckeho podielu alebo právneho predchodcu žalobcov z užívania vylúčili, na základe čoho im nevznikla preto povinnosť na náhradu voči žalobcom ako spoluvlastníkom neužívajúcim vec v rozsahu svojich podielov.

32. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že obsah odvolania žalobcov nie je spôsobilý spochybníť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

33. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

34. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a žalovaným, ktorí mali úspech v odvolacom konaní, priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).